

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня 2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Лужанський М. В.

Президент України як суб'єкт адміністративного права з точки зору правоздатності, дієздатності та деліктоздатності 338

Мазійчук В. А.

Сучасний стан та детермінанти одержання неправомірної вигоди в агропромисловому комплексі України 340

Марван Мужер Хусейн

Методичні підходи до оцінювання ефективності інструментів маркетингових комунікацій банку 342

Невесенко Т. С., Фурса О. О.

Ресоціалізація та десоціалізація в аспекті розвитку правового суспільства 349

Падун Н. П.

Концепція управління за цілями в управлінні персоналом при формуванні правової держави 353

Посох О. С.

Мерчандайзинг торговельної діяльності як система організації торгівлі 356

Савченко Є. О.

Проблеми та перспективи реалізації інноваційної моделі розвитку в Україні 358

Тарасов С. А.

Актуальні проблеми дослідження міжнародних відносин в контексті процесів міжнародної інтеграції 361

Терещенков А. М.

Про правове регулювання процесів трудової міграції в Україні на основі міжнародних стандартів 366

Тищенко О. В.

Використання хмарних технологій в системі управління державними фінансами України 369

Третьяков В. М.

Про особливості європейської системи технічної експертизи продукції 372

Усамов У. Р.

Проблеми та необхідні передумови становлення демократичного суспільства в посттоталітарних державах: етапи демократичного процесу 375

Чаплай І. В.

Міжнародний досвід застосування елементів маркетингу у комунікаційній політиці держави 378

Шець Я. С.

Розвиток і становлення ідеї об'єднаної Європи 381

Ястремська Н. Є.

Основні засади управління конкурентоспроможністю банківських послуг 385

Алієв Ельчін Гюльоглан огли

Курдська проблема в міжнародних відносинах 388

Булава В. М.

Вдосконалення системи документообігу в Апараті Верховної Ради України 391

ПРО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Міграційні трудові процеси у сучасному світі інтенсифікуються з кожним оком. У сфері регламентації трудових міграційних процесів явищем глобалізації обумовлене постійне розширення інституційного співробітництва і відповідно укладання більшості міжнародних угод з питань трудової міграції, зокрема під егідою інтегративних міжнародних організацій. У світовому масштабі провідну роль у регулюванні питань міжнародної трудової міграції відіграє ООН, зокрема її спеціалізований орган - Міжнародна організація праці (МОП), яка на підставі міжнародних Конвенцій регулює всю сукупність прав трудящих-мігрантів.

Україна, значна частин громадян якої сьогодні працює за кордоном, теж розвиває і постійно вдосконалює згідно міжнародним вимогам та стандартам своє національне законодавство у сфері трудової міграції.

Як відомо, законодавством України регламентується трудова діяльність різних категорій працездатного населення, яке мешкає на її території. Як окрема категорія виділяються й іноземці громадяни інших країн, які тимчасово перебувають в Україні і виконують трудові функції, не пов'язані із забезпеченням діяльності посольств і місій. Так, іноземні громадяни та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, згідно із Законом України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства", користуються в нашій державі національним режимом щодо працевлаштування і трудової діяльності. Щодо іноземних громадян і осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, то на цю категорію фізичних осіб поширюється законодавство України про зайнятість, якщо не передбачено іншого.

Іноземні громадяни, зокрема, мають право займатися в Україні інвестиційною, зовнішньоекономічною та іншими видами підприємницької діяльності.

Щодо іноземців, що перебувають в Україні тимчасово, то вони наділені правом працювати: як за контрактом, укладеним відповідно до одержаного дозволу, так і за контрактом, укладеним між суб'єктами господарської діяльності України та суб'єктами господарської діяльності іноземної держави.

Крім того, іноземці можуть перебувати в Україні у відрядженнях, працювати в змішаних товариствах, посольствах, консульствах, представництвах тощо. Натомість, ті іноземці, які перебувають в Україні тимчасово у приватних справах, не мають права займатися трудовою діяльністю.

До того ж є перелік видів трудової діяльності, щодо яких іноземці не можуть залучатися, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У той же час, згідно із Законом України "Про пенсійне забезпечення" від 5 листопада 1991 р. іноземні громадяни, що проживають в Україні, набувають право на пенсію нарівні з громадянами України, на умовах, передбачених законодавством або міждержавними угодами (ст. 1).

Як наголошується у ст. 8 Кодексу законів про працю України, трудові правовідносини іноземних громадян, працюючих на підприємствах, в установах, організаціях України, врегульовані Законом України “Про міжнародне приватне право”.

Трудові відносини, правовий режим та соціальний захист щодо діяльності громадян тих чи інших країн на території України встановлюються також двосторонніми та багатосторонніми угодами України про правову допомогу. Наприклад, такі угоди є між Україною та Білорусією, Україною та Польщею та деякими іншими країнами.

Так, наприклад, Конвенцією між Урядом України та Урядом Республіки Польща про уникнення подвійного оподаткування доходів і майна та попередження податкових ухилень 1993 р. регулюються питання оподаткування загальної суми заробітної плати, директорського гонорару, пенсій (ренти) і т. д.

В разі відсутності зазначених міжнародних договорів, правовий статус сторін, за загальновизнаними міжнародними правилами, визначається за законодавством місця виконання працівником роботи. При виконанні роботи на території однієї держави, а головного підприємства працедавця — на території іншої, правовий статус працюючої особи регулюється законодавством держави, де перебуває головне підприємство.

Для здійснення підприємницької діяльності український роботодавець має право укладати з іноземними громадянами договори (контракти) про використання їх праці. З укладенням трудового договору підприємець зобов'язаний забезпечити іноземцеві умови та охорону праці, її оплату не нижче за встановлений в Україні мінімальний рівень, а також інші соціальні гарантії, в т. ч. соціальне й медичне страхування та соціальне забезпечення відповідно до чинного законодавства України. В разі втрати працездатності підприємець забезпечує потерпілому іноземцеві відшкодування витрат у випадках і в порядку, що передбачені чинним законодавством України.

На території України роботодавці мають право на використання праці іноземців на умовах трудового договору лише за наявності виданого роботодавцю державною службою зайнятості дозволу на використання праці іноземців, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Праця за контрактом виконується відповідно до отриманого іноземцем дозволу. Ст. 8 Закону України “Про зайнятість населення” покладає на уряд повноваження щодо встановлення порядку видачі, продовження строку дії та анулювання дозволів на використання праці іноземців. Так, Постановою Кабінету Міністрів України № 322 від 8 квітня 2009 р. встановлено Порядок видачі, продовження строку дії та анулювання дозволів на використання праці іноземців та осіб без громадянства.

Цей Порядок визначає правові підстави, умови і процедуру працевлаштування певних категорій осіб в Україні. Зокрема, дія цього Порядку поширюється на іноземців, що направлені іноземними суб'єктами господарювання в Україну для виконання певного обсягу робіт або надання послуг на основі договорів (контрактів), укладених між українськими та іноземними суб'єктами господарювання, та іноземців, які виконують трудові функції у секторі послуг відповідно із Протоколом про вступ України до СОТ (Женева, 5 лютого 2008 р.) (стаття II Генеральної угоди про торгівлю послугами), за якими певна категорія послуг здійснюється іноземними громадянами без комерційної присутності в Україні”.

Роботодавці, які не мають дозволу на використання праці іноземців, але залучають їх до роботи, несуть за українським законодавством адміністративну відповідальність.

Роботодавець право на тимчасове використання праці іноземця на конкретному робочому місці або на певній посаді набуває на підставі дозволу, який видається ро-

ботодавцеві у разі відсутності в у регіоні його діяльності працівників, що можуть фахово виконувати відповідні роботи, або за наявності достатніх обґрунтувань доцільності використання праці іноземця, якщо інше не передбачене міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Вбачається, що існуюча на сьогодні система правового забезпечення праці іноземців в Україні досить громіздка і не враховує належним чином існуючих європейських стандартів регулювання правовідносин у цій сфері.

Тому, на наш погляд, є доцільним розробити і прийняти спеціальний закон “Про правове врегулювання праці трудових мігрантів”, визначивши у ньому чітко статус трудових мігрантів і суттєво спростивши порядок оформлення праці фахівців, особливо тих, що можуть бути задіяні у сфері виробництва, у сфері охорони здоров'я та науки.